

om dit kleine gebouw, met zijn rustige, lichte zalen tot een weldadig voorbeeld van museuminrichting te maken. Mits een goed doordacht plan van werken bestaat en doelbewust een zeer beperkt aantal kunstenaars met een ruim gekozen overzicht van hun werken, langzaam aan wordt verzameld. Het lijkt er veel op, dat ook thans weer de verwachting voorzit, dat kwalitatief een goed geheel zal ontstaan, door nu eens van A, dan weer van B of C één of meer schilderijen te koopen, al naar gelang er modeschilders aan bod zijn.

Het eind zal dan spoedig zijn, dat Eindhoven, in zakformaat, dezelfde vermoeiende aspecten zal bezitten van openbare collecties, waar van iedereen wat te zien is, en dus van de besten te weinig en van de talrijke middelmatigen te veel, zooals in bloemlezingen steeds het geval placht te zijn. Menschen, die zoo weinig belangstelling hebben in schilderkunst, dat ze er weinig van weten, worden door deze quasi universeele collecties schilderijen niet geïnstrueerd, want evenmin als zij instaat zijn zich met een enkel bloemetje een geheel veld voor te stellen, evenmin kunnen zij, met hier en daar een Renoir, een Monet, een Hodler, een Verster of een Toorop, zich de draagkracht, de rijkdom, de verscheidenheid van deze figuren voorstellen. Menschen, die meer belangstelling hebben, gaan evenmin uit om 30 schilders tegelijk te zien. Ze willen Verster, Fantin Latour, Thorn Prikker beter leeren kennen of opnieuw genieten. Wat en waar vinden ze iets? Is er ergens een wand met een flinke reeks? Is er een zaal voor Toorop, Thorn Prikker in al hun verscheidenheid? Men kan zulke dingen in Eindhoven nog doen. Niet door nu reeds snel en veel te koopen. Iemand als Willink b.v. zal, naar de voortekenen gezien, nog talrijke doeken schilderen. Het kan zijn, dat een zaal vol Willinks van nu heel weinig zal verschillen van een zaal vol Willinks van over 20 jaar. Maar — Si Dieu le veut — het wonder der verandering is nergens uitgesloten. Men heeft nooit en nergens vele Versters gekocht uit enkele jaren van zijn begintijd en men heeft dit, zelfs toen zijn dood de onherroepelijke afsluiting bracht, ook nagelaten, hoewel een keuze toen voortreffelijk uitvoerbaar werd. De eenige collectie in ons land, die de genieting gaf van uitmuntend gekozen groote groepen, is die der Kröller-Müller-Stichting, die, de eerlijkheid eischt het, de Kröller-Müller-Bremmer-Stichting behoorde te heeten, al weet ik niet of de hiërgargische volgorde der namen juist is.

Waar kon men, zooals daar, van een Redonkamer genieten, niets dan Redon; van een groote groep Degouves, van Seurat, enz. Daar kon men zich doordringen van een schilder en hem nooit meer vergeten. Ik zie na jaren, in dat wonderlijke oude huis aan het Voorhout in den Haag, waar nu ambtenaren ritselen, nog altijd de schemerige stille kamer met de Redon's voor me. Ik kan de plekken aanwijzen waar ze hingen. Ik zie de kamer met de doeken van Isaäc Israëls; weinig licht, maar genoeg om van die goede qualiteiten voor goed indrukken mee te nemen. Maar het gelukt nauwelijks op onze